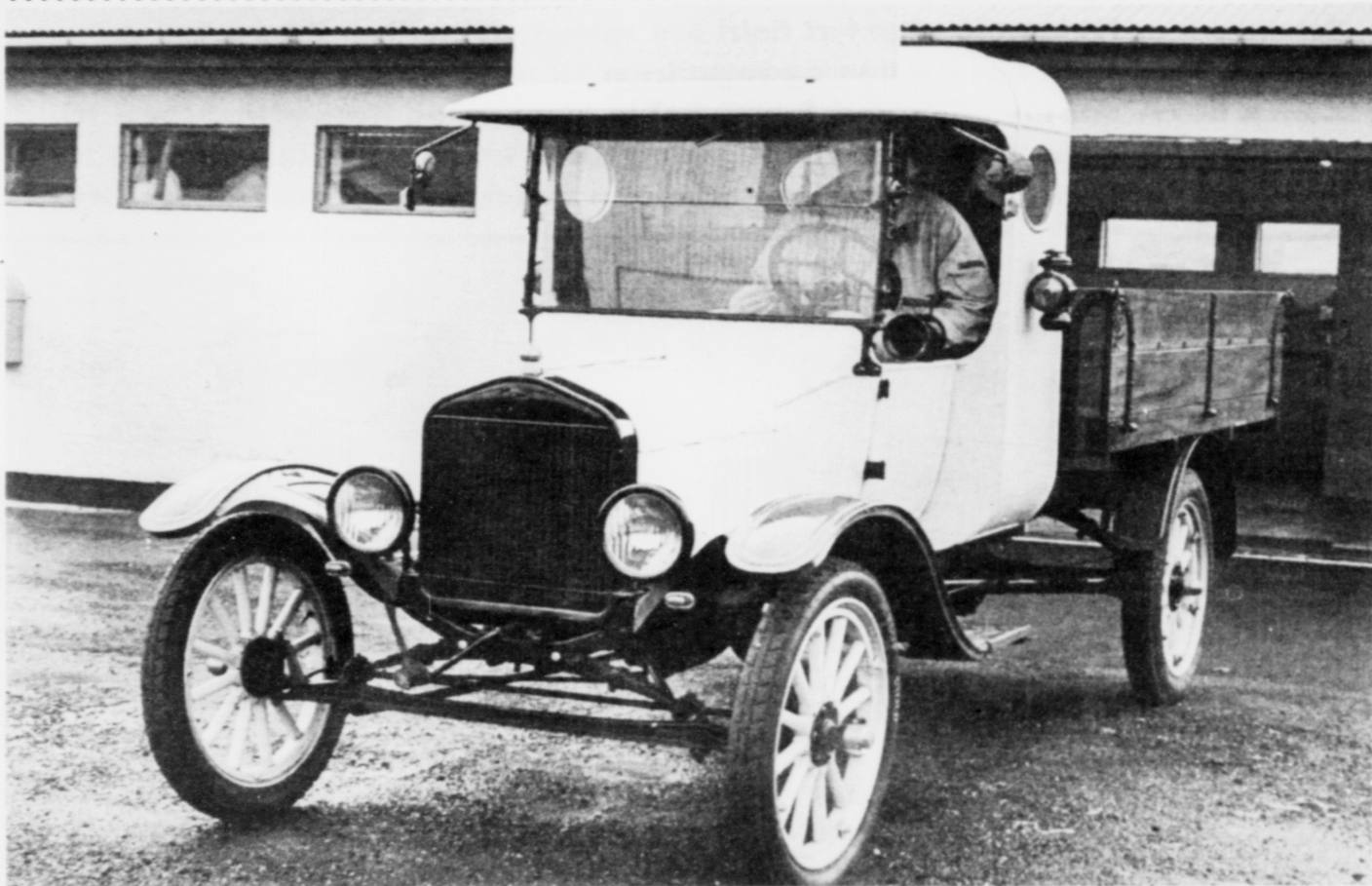

Út at koyra

TEMA: FYRSTI BILUR Í FØROYUM

Nú er hann afturkominn - fyrsti bilurin í Føroyum. Hans Elmar Poulsen á Vatnsøyrum hevur í fleir ár leitað eftir einum Ford T lastvogni frá 1922. Tað hevur nú eydnast honum. Hetta hevur eisini týðning fyri bílsøgu okkara, tí hetta var júst sami bilur sum tann fyrsti, ið kom til landið.

Hetta er fyrsti bilur í Føroyum!

ORÐ OG MYNDIR:
EIRIKUR LINDENSKOV

Sum so nógvir aðrir yngri og eldri føroyskir unglingar hevur Hans Elmar Poulsen á Vatnsøyrum stóran áhuga fyri bilum. Men hansara áhugi er ikki heilt átøkur tí, sum vit vanliga seta í samband við gamlar bilar. Áhugi hansara liggur longri afturi í tíðini, tí bilarnir, honum stendst hugur á, eru rættuliga gamlir - bilar úr fortíðini - ellisakfør, sum vit eisini siga.

Tað var í 1992 at Elmar keypti sitt fyrsta ellisakfør. Hetta var sama árið, sum felagið Føroya Ellisakfør varð stovnað, og hevði hann teknað seg sum lim í felagnum sama summarið. Sum yngri hevur hann havt áhuga fyri motorsúkklum, og tá nú sonurin kom við einari BSA frá 1953, kveittist áhugin aftur.

- Nú vóru tíðirnar so ringar, og vit høvdu lítið at gera á verkstaðnum. Tað sýntist sum um einki bar til. Tí fór eg líka sum at spæla mær eitt sindur, og valdi eg mær tá hetta ítrivið - og tað hevur verið eitt stórt upplivisli. - Tað kom bara alt ov seint, leggur Hans Elmar Poulsen afturat.

Snikkari og vinnulivsmaður

Hans Elmar Poulsen, sum er ættaður úr Ljósa, er útbúgvinn snikkari og rekur hann Vatnsøyrar Snikkaravirkið og Føroya Glugga. Hóast áhuga fyri bilum, so er hann ikki vaksinn upp millum bilar, tí í uppvækstrinum vóru eingir bilar.

- Tað var tá heilt óhugsandi, at eg nakrantíð skuldi fara at koyra bil, tí bilarnir vóru so óvanligir tá, men meg minnst væl, tá fyrsti bilurin kom til Eiðis, sigur

Hans Elmar Poulsen.

Føroya fyrsti bilur

Eitt av høvuðsmálunum hjá Elmar hevur alla tíðina verið at fingið fatur á einum Ford T, átøkum tí fyrsta bilinum, sum Júst Sivertsen og Johannes Olsen keyptu í 1923.

Fyri nøkrum árum síðani fann Elmar slíkan bil í Danmark, men hesin var ikki til sølu. Lastbilar av hesum slag eru sera truplir at fáa hendur á. Hans Elmar hevur keypt aðrar bilar frá hesum sama manni, sum átti Fordin, og hann gekk leingi á hann, at fáa hann at selja sær bilin.

- Nú eydnaðist tað endiliga, sigur ein vælnøgður Hans Elmar Poulsen.

Bilurin er bygdur í Detroit í USA. Hann er komin til Ongland einaferð tíðliga í tíðini, har ein Dunlop-dekkhandlari átti hann.

Síðstu nógvu árinu hann var í Onglandi, var hann bert brúktur til framsýning. Danin, ið nú átti bilin, var eisini Dunlophandlari og hevði á henda hátt fingið fatur á honum.

Bilurin, sum kom til Danmarkar í 1988, er í sera góðum standi, og einki er gjørt við hann síðani.

- Tað er einki dulmál, at orsøkin til stóra áhugin fyri júst hesum bili, er at hetta var fyrsti bilurin í Føroyum. Okkurt smávegis frávik er kortini, eins og liturin er ein annar. - Onkur kann mögulega finna ein líkari bil, heldur Elmar, og leggur afturat, at tað hevði verið stuttligt.

Ein partur av søguni

Men er tað ikki lógð at savna upp á gamlar bilar?

- Nei, tað er tað als ikki, sigur Hans Elmar Poulsen. - Hetta hava vit gjørt alt ov

lítið við í Føroyum. Vit skulu minnast til, at bilurin hevur verið ein av fólksins størstu tænarum og tí hevur uppiborið at koma til heidur og æru.

- Bilurin hevði sera stóran týðning fyri vanliga arbeiðsdagin - eisini í Føroyum. Hann loysti av eitt nú leypin og lætti sera nógv um dagliga arbeiðið.

Hans Elmar Poulsen dylur ikki fyri, at hann væl kundi hugsað sær, at áhugin fyri ellisakførum í Føroyum varð størri, men sigur kortini, at hann fegnast um, at áhugin er vaksandi.

Summir bilar eru áhugavordari

Í Føroyum eru ikki nógvir av teimum gomlu bilunum varðveittir. Men tað ber væl til at ognar sær bilar úr grannalöndunum. Men skalt tú hava onkran av teimum heilt gomlu - sum

eisini eru settir í stand, kosta teir sjálvandi meira.

- Summir bilar eru eisini meiri áhugavordir enn aðrir. - Eg hava leingi leitað eftir júst hesum lastbilinum, Ford T Truck frá 1922. Hann hevur verið ringur at fingið fatur á, tí útbøðið er minni og eftirspurningurin størri, sigur Hans Elmar Poulsen.

- Eg havi eisini latið mær fortalt, at tann síðsti bilurin hjá kenda danska prestinum, sum nazistarnir drupu undir krígunum, Kaj Munk er varðveittur. Onkur bil-seljari í Danmark eigur hann, og kostar hann fleiri hundrad túsund krónur.

Avgjaldið av stórt

Eitt av málunum, sum Føroya Ellisakfør hevur arbeiðt við, er at fáa lagaligari tollreglur, tryggingar 'cipan og vektigaldsskipan fyri ellisakfør. Eftir nýggju lógini